

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 11 september 2001 *

I mål C-71/99,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. zur Hausen och P. Stancanelli, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av W.-D. Plessing och C.-D. Quassowski, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om att Förbundsrepubliken Tyskland inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande

* Rättegångspråk: tyska.

av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, s. 7; svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 114), genom att inte till kommissionen överlämna den fullständiga lista över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet samt upplysningarna om dessa områden i enlighet med artikel 4.1 andra stycket i nämnda direktiv,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Gulmann (referent) samt domarna V. Skouris, R. Schintgen, F. Macken och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: P. Léger,

justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 3 maj 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska gemenskapernas kommissionen har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 1 mars 1999, med stöd av artikel 169 i EG-fördraget (nu artikel 226 EG) väckt talan om fastställelse av att Förbundsrepubliken Tyskland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, s. 7, svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 114, nedan kallat direktivet) genom att inte till kommissionen överlämna den kompletta lista över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet samt upplysningarna om dessa områden i enlighet med artikel 4.1 andra stycket i nämnda direktiv.

Gemenskapsrätten

- 2 Enligt artikel 2 i direktivet har direktivet till syfte att bidra till att säkerställa den biologiska mångfalden genom bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter i medlemsstaternas europeiska territorium som omfattas av EG-fördraget.
- 3 I artikel 3.1 och 3.2 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandekområden skall inrättas under beteckningen Natura 2000. Detta nät, som skall bestå av områden med de livsmiljötyper som finns förtecknade i bilaga 1 och habitat för de arter som finns förtecknade i bilaga 2, skall göra det möjligt att bibehålla eller i förekommande fall återställa en gynnsam bevarandestatus hos de berörda livsmiljötyperna och arterna i deras naturliga utbredningsområde.

Nätet Natura 2000 skall även omfatta de särskilda skyddsområden som medlemsstaterna har utsett i enlighet med direktiv 79/409/EEG.

2. Varje medlemsstat skall bidra till bildandet av Natura 2000 i en utsträckning som står i proportion till omfattningen på dess territorium av de livsmiljötyper och habitat för de arter som anges i punkt 1. Varje medlemsstat skall därför, i enlighet med artikel 4 och med beaktande av de mål som anges i punkt 1, utse områden till särskilda bevarandeområden.”

- 4 Enligt artikel 1 j i direktivet avses med område ett geografiskt bestämt område vars utbredning är tydligt avgränsad. Enligt artikel 1 k i direktivet avses med område av gemenskapsintresse ett område som, i den biogeografiska region eller de biogeografiska regioner det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 eller någon av arterna i bilaga 2, och som också kan bidra väsentligt till att det i artikel 3 nämnda nätet ”Natura 2000” blir sammanhängande, och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska region eller de biogeografiska regioner som avses. Vad gäller djurarter som är spridda över stora ytor skall områdena av gemenskapsintresse motsvara de platser inom dessa arters naturliga utbredningsområde som innehåller de fysiska eller biologiska faktorer som är avgörande för arternas liv och fortplantning.
- 5 Det i artikel 4 i direktivet fastställda förfarandet för utseendet av särskilda bevarandeområden är uppdelat i fyra etapper. För det första skall varje medlemsstat föreslå en lista över områden och ange vilka livsmiljötyper i bilaga 1 och vilka på dess territorium inhemska arter i bilaga 2 som finns inom dessa områden (artikel 4.1). För det andra skall kommissionen utifrån medlems-

staternas listor och i samförstånd med varje medlemsstat upprätta ett utkast till en lista över områden av gemenskapsintresse (artikel 4.2 första och andra stycket). För det tredje skall listan över de områden som valts ut som områden av gemenskapsintresse antas av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 21 i direktivet (artikel 4.2 tredje stycket och artikel 4.3). För det fjärde skall medlemsstaterna utse områdena av gemenskapsintresse till särskilda bevarandehavensområden (artikel 4.4).

- 6 När det särskilt gäller den första etappen föreskrivs det i artikel 4.1 första stycket i direktivet att medlemsstaterna skall föreslå den lista över områden som där nämns på grundval av de kriterier som anges i bilaga 3 (etapp 1) till direktivet och relevant vetenskaplig information.

- 7 I punkterna A och B i bilaga 3 (etapp 1) till direktivet räknas följande kriterier upp:

"A. Kriterier för bedömning av området med avseende på en given livsmiljötyp i bilaga 1

- a) Livsmiljötypens representativitet på området.

- b) Andel av området som är täckt av livsmiljötypen i förhållande till den totala yta inom det nationella territoriet som är täckt av livsmiljötypen.

- c) Grad av bevarande och möjlighet till återställande av den berörda livsmiljötypens struktur och funktioner.

- d) Global bedömning av områdets betydelse för bevarandet av den berörda livsmiljötypen.

B. Kriterier för bedömning av området med avseende på en given art i bilaga 2

- a) Storlek och täthet hos den population av arten som finns på området i förhållande till de populationer som finns inom det nationella territoriet.

- b) Grad av bevarande och möjlighet till återställande av de habitat som är viktiga för den berörda arten.

- c) Grad av isolering hos den population som finns på området i förhållande till artens naturliga utbredningsområde.

- d) Global bedömning av områdets betydelse för bevarandet av den berörda arten.”

⁸ I enlighet med punkt C i bilaga 3 (etapp 1) till direktivet klassificerar medlemsstaterna, på grundval av de kriterier som finns i punkterna A och B i bilaga 3 (etapp 1), de områden som de på den nationella listan föreslår skall

kunna utses till områden av gemenskapsintresse, efter deras betydelse för bevarandet av varje livsmiljötyp i bilaga 1 eller varje art i bilaga 2.

- 9 Enligt artikel 4.1 andra stycket i direktivet skall listan tillsammans med upplysningar om varje område överlämnas till kommissionen inom tre år efter anmälan av detta direktiv. Upplysningarna skall omfatta en karta över området, dess namn, läge och avgränsning samt de uppgifter som framkommit genom tillämpning av de kriterier som anges i bilaga 3 (etapp 1), och de skall lämnas på ett formulär som utarbetats av kommissionen i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 21 i direktivet (nedan kallat formuläret).

- 10 Direktivet anmäldes den 10 juni 1992, varför den frist inom vilken medlemsstaterna till kommissionen skulle överlämna listan på föreslagna områden tillsammans med upplysningar om varje område löpte ut den 11 juni 1995.

- 11 Formuläret kom att fastställas först genom kommissionens beslut 97/266/EG av den 18 december 1996 om ett formulär för upplysningar om områden som föreslagits som Natura 2000-områden (EGT L 107, 1997, s. 1). Detta beslut anmäldes till medlemsstaterna den 19 december 1996 och offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 24 april 1997.

Det administrativa förfarandet

- 12 Eftersom kommissionen från de tyska myndigheterna varken hade erhållit den kompletta listan över områden i vilka det fanns sådana livsmiljötyper som anges i bilaga 1 och sådana inhemska arter som anges i bilaga 2 eller upplysningarna om

dessa områden, och det inte heller förelåg några andra uppgifter genom vilka kommissionen kunde dra den slutsatsen att Förbundsrepubliken Tyskland vidtagit, nödvändiga åtgärder för att uppfylla sina förpliktelser enligt artikel 4 i direktivet, anmodade kommissionen, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 169 i fördraget, den 4 mars 1996 den tyska regeringen att inom två månader inkomma med yttranden beträffande denna fråga.

- 13 De tyska myndigheterna meddelade den 8 augusti 1996 kommissionen att enligt tysk rätt är det delstaterna som är behöriga att välja ut de områden som kan utses till särskilda bevarandehöjningar. Eftersom delstaterna hade meddelat de tyska myndigheterna att de inte hade för avsikt att börja med detta urval förrän direktivet hade införlivats med tysk rätt, meddelade myndigheterna att de inte kunde överlämna en komplett lista över nationella områden som skulle kunna utses till särskilda bevarandehöjningar.
- 14 Genom skrivelser av den 30 september 1996, den 24 och den 28 januari 1997 samt den 11 juni 1997 överlämnade de tyska myndigheterna till kommissionen flera listor över områden belägna i delstaterna Bayern och Sachsen-Anhalt.
- 15 Med hänsyn till att formuläret inte var tillgängligt förrän den 19 december 1996 sände kommissionen den 3 juli 1997 en kompletterande formell underrättelse till den tyska regeringen. I denna underrättelse kritiserade kommissionen på nytt regeringen för att den varken inkommit med den kompletta listan över områden eller upplysningar om dessa samt anmodade den att inom en månad inkomma med sina synpunkter beträffande överträdelsen av artikel 4.1 i direktivet. Kommissionen betonade särskilt nödvändigheten av att använda formuläret för att lämna de relevanta uppgifterna.

- 16 Genom skrivelse av den 21 oktober 1997 översände de tyska myndigheterna en lista över områden belägna i delstaten Schleswig-Holstein. Genom skrivelse av den 27 oktober 1997 erinrade myndigheterna återigen om den tyska rättens särart, vilken ger delstaterna behörighet inom detta område. Myndigheterna preciserade i detta hänseende att eftersom den lag genom vilken direktivet skulle införlivas ännu inte hade antagits tänkte delstaterna inte översända den kompletta listan över de områden som de hade för avsikt att välja ut.
- 17 Eftersom kommissionen ansåg att den inte på grundval av den brevväxling som förevarit med de tyska myndigheterna kunde dra slutsatsen att Förbundsrepubliken Tyskland hade överlämnat en komplett lista över de områden som innehöll de livsmiljötyper som anges i bilaga 1 och de inhemska arter som anges i bilaga 2 i direktivet samt inkommit med upplysningarna om dessa områden, riktade kommissionen i enlighet med artikel 169 i fördraget den 19 december 1997 ett motiverat yttrande till denna medlemsstat och anmodade den att efterkomma det motiverade yttrandet inom två månader från delgivningen av detsamma.
- 18 Genom skrivelser av den 28 januari, den 13 och den 19 mars, den 10 och den 22 september samt den 14, den 20 och den 27 oktober 1998 översände de tyska myndigheterna andra listor över områden belägna i delstaterna Hessen, Thüringen, Bayern, Sachsen-Anhalt, Saarland, Hamburg, Rheinland-Pfalz, Bremen, Niedersachsen och Berlin. Genom skrivelser av den 25 mars, den 7 april, den 11 maj och den 23 juni 1998 översände de dessutom informationsblad angående de områden som tidigare hade anmälts till kommissionen. Genom skrivelser av den 14 och den 15 april 1998 översände de slutligen till kommissionen en tidsplan över de åtgärder som varje delstat ämnade vidta för att uppfylla förpliktelserna enligt artikel 4.1 i direktivet.
- 19 Kommissionen fann att den information som den erhållit inte var tillräcklig för att dra slutsatsen att Förbundsrepubliken Tysklands överträdelse hade upphört och den beslutade därför att väcka föreliggande talan.

Domstolens bedömning

Den första grunden

- 20 Såvitt avser skyldigheten att överlämna en lista över de områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet har kommissionen erinrat om att varje medlemsstat bidrar till bildandet av ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät i en utsträckning som står i proportion till förekomsten på deras respektive territorium av livsmiljöer och habitat för arter som anges i vardera av bilagorna 1 och 2 i direktivet. Artikel 4.1 i förening med bilaga 3 till direktivet visar att medlemsstaterna förfogar över ett visst utrymme för skönsmässig bedömning för att välja de områden som skall föras upp på listan. Kommissionen har emellertid understrukit att medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning är underkastat följande tre villkor.
- Endast kriterier av vetenskaplig karaktär skall ligga till grund för valet av de områden som skall föreslås.
 - De föreslagna områdena skall tillförsäkra en geografiskt enhetlig och representativ täckning av varje medlemsstats totala territorium för att därigenom kunna garantera att det nät som därigenom bildas blir sammanhängande och väl avvägt. Den av medlemsstaten föreslagna listan skall sålunda spegla den ekologiska mångfalden (och, såvitt avser arterna, den genetiska mångfalden) av livsmiljöerna och av de arter som finns på medlemsstatens territorium.
 - Listan skall vara komplett, det vill säga varje medlemsstat skall föreslå ett antal områden som gör det möjligt att inkludera på ett tillräckligt

representativt sätt alla de typer av livsmiljöer som anges i bilaga 1 samt alla de habitat för arter som anges i bilaga 2 i direktivet som finns på medlemsstatens territorium.

- 21 Kommissionen har anfört att den har väckt förevarande talan i syfte att få fastställt att den tyska nationella listan är uppenbart bristfällig, vilket innebär att det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna har tillerkänts överskridits väsentligt. En sådan brist är nämligen uppenbar mot bakgrund av den situation som förelåg vid utgången av den tidsfrist som uppställts i det motiverade yttrandet, och även om de tyska myndigheterna efter detta datum har översänt flera andra listor över områden har de överträdelse som kommissionen lagt dem till last inte upphört. Kommissionen har i detta avseende gjort gällande att vid en jämförelse mellan de förslag som de tyska myndigheterna har lämnat och de vetenskapliga uppgifter som dessa har tillhandahållit — särskilt manualen med rubriken "Das europäische Schutzgebietssystem Natura 2000", vilken har utgetts av Bundesamt für Naturschutz (förbundsmyndigheten för bevarande av naturen) — framgår det klart att det föreligger en överträdelse. Den nationella tyska listan står således inte i överensstämmelse med de kriterier som nämns i artikel 4.1 jämförd med bilaga 3 till direktivet.
- 22 Den tyska regeringen har medgett att den vid utgången av den tidsfrist som fastställdes i det motiverade yttrandet inte hade lämnat underrättelse om alla de områden som den hade för avsikt att föra in på den lista som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet. Regeringen har emellertid för det första gjort gällande att möjligheten att uppfylla skyldigheten att översända en sådan lista som föreskrivs i artikel 4.1 första stycket i direktivet är beroende av att medlemsstaterna erhåller formuläret, vilket är den första handling i vilken de uppgifter som skall ligga till grund för urvalet av de relevanta områdena definieras. Följaktligen kan inte den tidsfrist som föreskrivs för att uppfylla denna skyldighet ha börjat att löpa förrän tidigast när formuläret anmälts. Vid den tidpunkt då förevarande talan väcktes hade den ännu inte löpt ut.
- 23 Den tyska regeringen har för det andra hävdats att medlemsstaterna genom direktivet har tillerkänts ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid urvalet av de områden som skall föras in på den lista som skall översändas till

kommissionen. Medlemsstaterna är således endast skyldiga att lämna information om de områden som de anser vara lämpliga och nödvändiga för bildandet av ett sammanhängande europeiskt nät av särskilda bevarandemråden, och detta på grundval av tekniska kriterier och med beaktande av direktivets syfte. Det är den nationella nivån som är den mest lämpliga för att göra ett adekvat urval bland de områden innehållande livsmiljötyper som finns förtecknade i bilaga 1 och habitat för de arter som finns förtecknade i bilaga 2 till direktivet. Medlemsstaterna har nämligen en bättre kännedom om de områden som finns på deras territorium.

- 24 För det tredje har den tyska regeringen ifrågasatt de vetenskapliga källor som kommissionen har åberopat för att visa att regeringen har översänt en ofullständig lista. Enligt denna regering har den manual som nämns i punkt 21 i denna dom inte på något sätt legat till grund för den tyska listan och den kan inte heller anses utgöra ett tillförlitligt vetenskapligt material som kan ligga till grund för bedömningen.
- 25 Domstolen finner att det först skall konstateras att skyldigheten att översända den lista över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet inte var beroende av att formuläret antogs. Formuläret är nämligen inte den första text genom vilken de uppgifter som gör det möjligt för medlemsstaterna att välja de relevanta områdena definieras. Från det att direktivet hade anmälts kände medlemsstaterna till alla de urvalskriterier som skulle beaktas. I artikel 4.1 första stycket i direktivet föreskrivs nämligen att varje medlemsstat, på grundval av de kriterier som anges i bilaga 3 (etapp 1) och relevant vetenskaplig information, skall föreslå en lista över områden och ange vilka livsmiljötyper i bilaga 1 och vilka på dess territorium inhemska arter i bilaga 2 som finns inom dessa områden. Det framgår av bilaga 3 (etapp 1) till direktivet att de relevanta kriterierna är livsmiljötypens representativitet på området, andelen av området som är täckt av livsmiljötypen liksom dess grad av bevarande, storleken och tätheten hos den population av arten som finns på området, dess grad av isolering, graden av bevarande av områdenas habitat och slutligen områdenas jämförande betydelse.
- 26 Domstolen erinrar vidare om att, även om det framgår av de bestämmelser i artikel 4.1 i direktivet som reglerar förfarandet angående identifieringen av de

områden som kan utses till bevarandehöjden att medlemsstaterna förfogar över ett visst utrymme för skönmässig bedömning när de lämnar sina förslag till områden, det faktum kvarstår att de, vilket kommissionen har påpekat, måste genomföra detta med beaktande av de kriterier som fastställts genom direktivet.

27 Det skall härvid erinras om att kommissionen, för att kunna upprätta ett utkast till en lista över områden av gemenskapsintresse som är sådan att det är möjligt att inrätta ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandehöjden, måste ha tillgång till en uttömmande inventering av de områden som på nationell nivå är av sådant ekologiskt intresse att de bidrar till att uppfylla den målsättning att bevara livsmiljöer samt vilda djur och växter som avses i direktivet. Inventeringen skall för detta ändamål upprättas på grundval av de kriterier som har angetts i bilaga 3 (etapp 1) till direktivet (dom av den 7 november 2000 i mål C-371/98, First Corporate Shipping, REG 2000, s. I-9235, punkt 22).

28 Det är för övrigt endast på detta sätt som det är möjligt att uppnå målet i artikel 3.1 första stycket i direktivet att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandehöjden hos de berörda livsmiljötyperna och habitaterna för arterna i deras naturliga utbredningsområde, vilket kan ligga på båda sidorna av en eller flera av gemenskapens inre gränser. Det framgår nämligen av artikel 1 e och 1 i i direktivet, jämförd med artikel 2.1 i samma direktiv, att en livsmiljö eller en arts gynnsamma bevarandehöjden skall bedömas i förhållande till medlemsstaternas hela europeiska territorium som omfattas av fördraget (domen i det ovannämnda målet First Corporate Shipping, punkt 23).

29 Det är slutligen lämpligt att erinra om att förekomsten av ett fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet. Domstolen skall således

inte beakta senare förändringar (se särskilt dom av den 8 mars 2001 i mål C-266/99, kommissionen mot Frankrike, REG 2001, s. I-1981, punkt 38).

- 30 Det är emellertid klarlagt att vid den tidpunkt då den tidsfrist som uppställts i det motiverade yttrandet löpte ut, den 19 februari 1998, var den nationella tyska lista som överlämnats till kommissionen bristfällig, och därmed har det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna förfogar över för att fastställa den lista över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet överskridits väsentligt. I överensstämmelse med den rättspraxis som nämnts i föregående punkt i denna dom är de listor som överlämnats till kommissionen efter det att denna tidsfrist löpte ut inte relevanta för förevarande talan.
- 31 Det skall således fastställas att Förbundsrepubliken Tyskland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktivet, genom att inte inom den föreskrivna tidsfristen till kommissionen överlämna den lista över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet.

Den andra grunden

- 32 Såvitt avser skyldigheten att överlämna de upplysningar som rör de områden som kan utses till bevarandeområden har den tyska regeringen medgett att den inte inom den tidsfrist som fastställts i det motiverade yttrandet inkommit med dessa upplysningar. Den har emellertid hävdatt att det i praktiken inte var möjligt att börja det nödvändiga förberedande arbetet med att samla in uppgifter om de områden som skulle föreslås, vilket medlemsstaterna hade tre år på sig att slutföra, förrän i slutet av år 1996, efter det att formuläret anmäldes till medlemsstaterna.

- 33 Kommissionen har hävdad att skyldigheten att inkomma med de upplysningar som rör områdena skulle ha uppfyllts före den 11 juni 1995. Även om man antar att vissa medlemsstater, som före den 11 juni 1995 haft tillgång till listan över områden liksom de relevanta upplysningarna, ville avvakta att formuläret antogs, skulle de efter det att underrättelsen om formuläret lämnats den 19 december 1996 snabbt ha kunnat föra in dessa uppgifter i formuläret och överlämna det till kommissionen.
- 34 Kommissionen har tillagt att eftersom det tog tid innan formuläret antogs förlängde kommissionen det administrativa förfarandet genom att den 3 juli 1997 till Förbundsrepubliken Tyskland sända en kompletterande underrättelse, alltså efter det att formuläret anmälts. Följaktligen var det fullt möjligt för de tyska myndigheterna att uppfylla sin skyldighet att överlämna upplysningarna om respektive område. När den i det motiverade yttrandet fastställda tidsfristen löpte ut den 19 februari 1998 hade Förbundsrepubliken Tyskland till kommissionen inte skickat in upplysningarna som rörde de områden som skulle ha föreslagits.
- 35 Domstolen anser att det först bör preciseras att även om kommissionen till den tyska regeringen skickade en första formell underrättelse den 4 mars 1996, det vill säga innan formuläret anmäldes, har kommissionen efter det att formuläret anmälts skickat en ny formell underrättelse till regeringen i vilken regeringen fick en ny tidsfrist inom vilken den skulle efterkomma artikel 4.1 andra stycket i direktivet.
- 36 Det skall därefter fastställas att så snart direktivet hade anmälts, den 10 juni 1992, visste medlemsstaterna vilken typ av information det var nödvändigt att samla in för att kunna överlämna denna inom tidsfristen om tre år räknat från och med den nämnda anmälan, eller den 11 juni 1995. De visste bland annat att denna information skulle lämnas på ett formulär när detta hade utarbetats av kommissionen. I artikel 4.1 andra stycket i direktivet preciseras uttryckligen att de upplysningar som skall överlämnas, på ett formulär som utarbetats av

kommissionen, omfattar en karta över området, dess namn, läge och avgränsning samt de uppgifter som anges i bilaga 3 (etapp 1).

- 37 Följaktligen måste den tidsfrist som kommissionen gav den tyska regeringen för att uppfylla skyldigheten att på formuläret lämna upplysningarna rörande områdena, vilka regeringen borde haft tillgång till från och med den 11 juni 1995, anses vara rimlig. Denna regering har nämligen från och med den 19 december 1996, då formuläret anmälades, till den 19 februari 1998, då den i det motiverade yttrandet fastställda tidsfristen löpte ut, haft mer än ett år på sig att uppfylla denna specifika skyldighet.
- 38 Eftersom den tyska regeringen har medgett att den vid utgången av den tidsfrist som fastställts i det motiverade yttrandet inte till kommissionen överlämnat upplysningar, på formuläret, om de områden som skulle ha föreslagits, kan det konstateras att Förbundsrepubliken Tyskland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktivet, genom att inte inom den föreskrivna fristen till kommissionen ha överlämnat upplysningarna om områdena på den lista som anges i artikel 4.1 första stycket i detta direktiv, i enlighet med andra stycket i samma bestämmelse.

Rättegångskostnader

- 39 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Förbundsrepubliken Tyskland skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Förbundsrepubliken Tyskland har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

- 1) Förbundsrepubliken Tyskland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, genom att inte inom den föreskrivna fristen till kommissionen ha överlämnat listan över områden som anges i artikel 4.1 första stycket i direktivet eller upplysningar om dessa områden i enlighet med artikel 4.1 andra stycket i samma direktiv.

- 2) Förbundsrepubliken Tyskland skall ersätta rättegångskostnaderna.

Gulmann

Skouris

Schintgen

Macken

Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 september 2001.

R. Grass

C. Gulmann

Justitiesekreterare

Ordförande på sjätte avdelningen